

Heritiera littoralis Dryand.

หงอนไก่ทะเล

MALVACEAE

ไม้ต้น ไม้ผลัดใบ 15(25) เมตร ลำต้นสั้น แตกกิ่งต่ำ กิ่งคดงอ โคนต้นมักมีรากพูพอนคล้ายงู เปลือก สีเทา อมชมพูอ่อน ถึงสีน้ำตาลอมเทา เรียบ ต้นแก่แตกเป็นร่องและเป็นแผ่น เปลือกในสีอมชมพู ใบ เดี่ยว กว้าง 4-12 เซนติเมตร ยาว 10-24 เซนติเมตร ออกเวียนสลับ รูปขอบขนานแกมรีถึงรูปขอบขนานแกมรูปไข่ ปลาย ทุ้ถึงค่อนข้างเรียวแหลม หรือแหลมแคบ โคนทุ้หรือค่อนข้างรูปหัวใจ เบี้ยวเล็กน้อย ใบอ่อนสีออกชมพู มีเกล็ด สีเงิน ใบแก่เนื้อคล้ายหนัง สีเขียวเข้มเป็นมันและเกลี้ยงด้านบน ด้านล่างมีเกล็ดสีเงินหนาแน่น ใบแก่สีเหลือง อมส้มชุน เส้นใบ 8-10 คู่ เล็กเรียว เส้นใบย่อยไม่ค่อยสม่ำเสมอ จากทั้งสองด้าน ก้านใบยาวได้ถึง 0.5-1.5(2) เซนติเมตร ใหญ่ลำ มีขุยสีน้ำตาล กิ่งอ่อนมีขุยสีน้ำตาล ค่อนข้างเกลี้ยง มีรอยแผลเป็นขีด ดอก ยาว 0-0.8 เซนติเมตร สีครีมถึงเหลืองอ่อน ตรงกลางมีสีแดงเข้ม ออกเป็นช่อห้อยแตกแขนง ยาว 5-18 เซนติเมตร ตาม ซอกใบหรือใต้รอยแผลใบเล็กน้อย กลีบเลี้ยงรูปประฆัง ปลายจัก 1/3 เป็นแฉกสามเหลี่ยม 4-5(6) แฉก โค้ง มีขนทั้งสองด้าน ดอกเพศผู้มีเกสรเพศผู้อยู่ 8(10) อัน เรียงเป็นวง ล้อมรอบรังไข่เป็นหมันขนาดเล็ก อยู่บน ปลายก้านชูโคนกว้าง สูง 2 มิลลิเมตร ดอกเพศเมียค่อนข้างใหญ่กว่า มีรังไข่ 5 อัน เกลี้ยง ก้านเกสรเพศเมียสั้น ยอดเกสรเพศเมียโค้ง ผล กว้าง 3-5 เซนติเมตร ยาว 4-7 เซนติเมตร รูปรีแบน มีสันแคบตามยาว สูง 5-7 มิลลิเมตร ที่ด้านหนึ่ง แข็งบาง สีน้ำตาลอมม่วงถึงสีน้ำตาลอ่อน เกลี้ยงเป็นมัน พบทั่วไปตามชายหาด ชายฝั่ง หิน และบนฝั่งตามแนวป่าชายเลน พบทั่วไปตามชายฝั่งทะเลทั้งสองด้าน สันที่ชัดเจนนั้นมักจะหลุดไปเมื่อถูก น้ำพัดพาไป คล้ายกับ *H. fomes* 1469 เป็น *Heritiera* ชนิดเดียวที่พบในป่าชายเลน แต่ดอกมีเส้าเกสรเพศผู้ เป็นรูปทรงกระบอก (โคนไม่กว้าง) ผลเล็กและสีหมองกว่า

ข้อมูลอ้างอิง : ไชมอน การ์ดเนอร์ พินตา สิทธิสุนทร กองกานดา ชามตุต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์กับไฟ. 2559. 792 หน้า.

ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Heritiera+littoralis>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

